

บทบาทการพิจารณาคดีอาญา ของศาลชำนาญพิเศษ:

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและ การค้าระหว่างประเทศ

18 มิถุนายน 2562

วัชรพล สุนทรศาสนติก

ผู้พิพากษาและเลขานุการ

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง

เค้าโครงการบรรยาย

1. หลักคิดในการพิจารณาคดีอาญาเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา
2. ประเภทคดีที่อยู่ในอำนาจศาลทรัพย์สินทางปัญญาฯ
3. เขตอำนาจศาลทรัพย์สินทางปัญญาฯ
4. การปฏิบัติราชการระหว่างศาลทรัพย์สินทางปัญญาฯ กับศาลจังหวัด
5. การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีในศาลทรัพย์สินทางปัญญาฯ
6. ข้อกำหนดคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ

1.หลักคิดในการพิจารณาคดีอาญาเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา

(1) เป็นกฎหมายที่มีมิติทางเศรษฐศาสตร์

ทฤษฎีการผูกขาด (Theory of Monopoly)

(2) เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ/พาณิชย์

(Economic / Commercial Crime)

(3) การลงโทษทางอาญามุ่งเน้น

โทษในทางทรัพย์สิน

2. ประเภทคดีที่อยู่อำนาจศาลทรัพย์สินทางปัญญา

กลุ่มคดีทรัพย์สินทางปัญญา

มาตรา 7 (1) คดี**อาญา**เกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า ลิขสิทธิ์ และสิทธิบัตร

(2) คดี**อาญา**เกี่ยวกับความผิดตามป.อาญามาตรา 271 ถึงมาตรา 275

(3) คดี**แพ่ง**เกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร และคดีพิพาทตามสัญญาถ่ายถอดเทคโนโลยีหรือสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ

(4) คดี**แพ่ง**อันเนื่องมาจากการกระทำความผิดตามป.อาญามาตรา 271 ถึงมาตรา 275

... ..

(9) คดี**แพ่ง**หรือคดี**อาญา**ที่เกี่ยวกับข้อพิพาทในการออกแบบวงจรรวม การค้นพบทางวิทยาศาสตร์ ชื่อทางการค้า ชื่อทางภูมิศาสตร์ที่แสดงถึงแหล่งกำเนิดของสินค้า ความลับทางการค้าและการคุ้มครองพันธุ์พืช

2. ประเภทคดีที่อยู่อำนาจศาลทรัพย์สินทางปัญญาฯ (ต่อ)

กลุ่มคดีการค้าระหว่างประเทศ

มาตรา 7 (5) คดี**แพ่ง**เกี่ยวกับการซื้อขาย แลกเปลี่ยนสินค้า หรือตราสารการเงิน ระหว่างประเทศ หรือการให้บริการระหว่างประเทศ การขนส่งระหว่างประเทศ การประกันภัยและนิติกรรมอื่นที่เกี่ยวข้อง

(6) คดี**แพ่ง**เกี่ยวกับเลตเตอร์ออฟเครดิตที่ออกเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมตาม (5) การส่งเงินเข้ามาในราชอาณาจักรหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ทรัสต์วิธีที่ รวมทั้งการประกันเกี่ยวกับกิจการดังกล่าว

(7) คดี**แพ่ง**เกี่ยวกับการกักเรือ

(8) คดี**แพ่ง**เกี่ยวกับการทุ่มตลาด และการอุดหนุนสินค้าหรือการให้บริการจาก ต่างประเทศ

2. ประเภทคดีที่อยู่อำนาจศาลทรัพย์สินทางปัญญาฯ (ต่อ)

กลุ่มคดีที่มีกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจและอนุญาโตตุลาการ

มาตรา 7 (10) คดีแพ่งหรือคดีอาญาที่มีกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจ

- พ.ร.บ.การรับขนของทางถนนระหว่างประเทศ พ.ศ. 2556 (ม.39)
- พ.ร.บ.การรับขนคนโดยสารทางถนนระหว่างประเทศ พ.ศ. 2557 (ม.33)
- พ.ร.บ.การรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. 2558 (ม.57, 58)

(11) คดีแพ่งเกี่ยวกับอนุญาโตตุลาการเพื่อระงับข้อพิพาทตาม (3) ถึง (10)

- พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545

มาตรา 7 วรรคสอง คดีที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว
ไม่อยู่ในอำนาจของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ

2. ประเภทคดีที่อยู่อำนาจศาลทรัพย์สินทางปัญญา (ต่อ)

ข้อสังเกต ➤ ในการฟ้องคดีอาญาสำหรับการกระทำอันเป็นกรรมเดียว เป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท และบทใดบทหนึ่งอยู่ในอำนาจของศาลทรัพย์สินฯ ให้ศาลทรัพย์สินฯ รับพิจารณาพิพากษาข้อหาความผิดบทอื่นได้ด้วย (มาตรา 35)

➤ ในการฟ้องคดีอาญาสำหรับการกระทำอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ในความผิดที่เกี่ยวข้องกัน และบางกรรมไม่อยู่ในอำนาจของศาลทรัพย์สินฯ ศาลทรัพย์สินฯ จะรับพิจารณาพิพากษาทุกกรรม หรือไม่รับพิจารณาพิพากษาเฉพาะกรรมใดกรรมหนึ่งหรือหลายกรรมที่ไม่อยู่ในอำนาจของศาลทรัพย์สินฯ โดยให้โจทก์แยกฟ้องเป็นคดีใหม่ยังศาลที่มีอำนาจก็ได้ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงความสะดวกและเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมเป็นสำคัญ (มาตรา 36)

2. ประเภทคดีที่อยู่อำนาจศาลทรัพย์สินทางปัญญา (ต่อ)

➤ ตัวอย่างคดีความผิดหลายกรรมต่างกันในความผิดที่เกี่ยวข้องกัน

ฟ้อง&ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า : จำเลยช่วยซ่อนเร้น จำหน่ายพาเอาไปเสียฯ ซึ่งบุหรี่ยิกาแรตต่างประเทศ จำนวน .. ซอง น้ำหนักรวม .. กรัม ราคารวม .. บาท ซึ่งเป็นของที่มีถิ่นกำเนิดและผลิตในต่างประเทศที่ยังมิได้เสียภาษี และยังมีได้ผ่านศุลกากรโดยถูกต้องจากประเทศกัมพูชาเข้ามาในราชอาณาจักรไทย โดยหลีกเลี่ยงการเสียภาษีศุลกากรและโดยเจตนาจะฉ้อโกงค่าภาษีของรัฐบาลที่จะต้องเสียค่าภาษีอากรขาเข้าสำหรับบุหรี่ยิกาดังกล่าว รวมจำนวน .. บาท ซึ่งรวมราคาของและค่าอากรขาเข้าด้วยกันแล้วเป็นเงินจำนวน .. บาท และจำเลยมีไว้ในครอบครองและมีไว้เพื่อขายแก่ประชาชนทั่วไป ซึ่งบุหรี่ยิกาแรตต่างประเทศ จำนวน .. ซอง น้ำหนักรวม .. กรัม โดยบุหรี่ยิกาดังกล่าวมิได้ปิดแสตมป์ยาสูบตาม พ.ร.บ. ยาสูบ พ.ศ. 2509 ... และจำเลยมีไว้เพื่อจำหน่ายแก่ประชาชนทั่วไปซึ่งสินค้าบุหรี่ยิกาดังกล่าวอันเป็นเครื่องหมายการค้าปลอมที่มีผู้ทำปลอมเครื่องหมายการค้าที่แท้จริงของผู้เสียหาย

2. ประเภทคดีที่อยู่อำนาจศาลทรัพย์สินทางปัญญา (ต่อ)

สถิติคดีอาญาของศาลทรัพย์สินทางปัญญา

	2560	2561	1 ม.ค. – 10 มิ.ย. 62
คดีอาญาทั้งหมด	3,753	3,137	1,167
คดีอาญาความรับสารภาพ หรือเสร็จไปด้วยเหตุอื่น เช่น ถอนฟ้อง ถอนคำร้องทุกข์ จำหน่ายคดีชั่วคราว ฯลฯ	3,522	2,757	1,102
คดีอาญาความเรียง	231	380	65

3. เขตอำนาจศาลทรัพย์สินทางปัญญา

- ❖ ศาลทรัพย์สินทางปัญญา กลาง มีเขตตลอดกรุงเทพฯ สมุทรปราการ สมุทรสาคร นครปฐม นนทบุรี และปทุมธานี แต่คดีที่เกิดขึ้นนอกเขตศาลทรัพย์สินทางปัญญา กลาง จะยื่นฟ้องต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญา กลางก็ได้ (มาตรา 5)
- ❖ คดีในจังหวัดอื่นนอกจากที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญา กลางมีเขตอำนาจ (มาตรา 47)
 - ศาลทรัพย์สินทางปัญญา กลาง ทำการนั่งพิจารณาและพิพากษาคดี ณ ศาลทรัพย์สินทางปัญญา กลาง ผ่านระบบ Video Conference

3. เขตอำนาจศาลทรัพย์สินทางปัญญา (ต่อ)

- ❖ เมื่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศเปิดทำการแล้ว ห้ามมิให้ศาลชั้นต้นอื่นรับคดีที่อยู่ในอำนาจศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศไว้พิจารณาพิพากษา (มาตรา 8)
- ❖ ในกรณีมีปัญหาว่าคดีใดจะอยู่ในอำนาจของศาลทรัพย์สินฯ หรือไม่ ไม่ว่าปัญหานั้นจะเกิดขึ้นในศาลทรัพย์สินฯ หรือศาลยุติธรรมอื่น ให้ศาลนั้นรอการพิจารณาพิพากษาคดีนั้นไว้ชั่วคราวแล้วเสนอปัญหานั้นให้ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยฯ ให้เป็นที่สิ้นสุด ในกรณีเช่นว่านี้ ถ้าตามคำวินิจฉัยฯ จะต้องเปลี่ยนแปลงศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี ให้ศาลเดิมโอนคดีไปยังศาลดังกล่าว ... (มาตรา 9)

4. การปฏิบัติราชการระหว่าง ศาลทรัพย์สินทางปัญญา กับศาลจังหวัด

- **กระบวนการพิจารณาก่อนฟ้อง**

หมายจับ หมายค้น ผัดฟ้อง ฝากขัง ปลดปล่อยชั่วคราว

- **กระบวนการพิจารณาชั้นยื่นคำฟ้อง**

- **การอ่านคำพิพากษา**

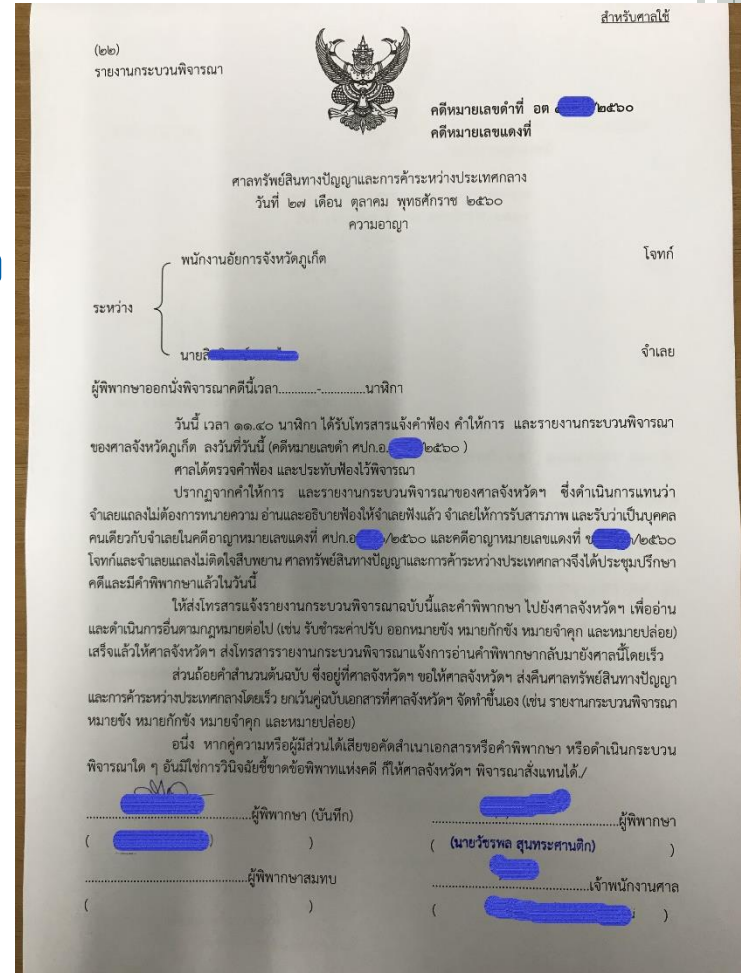
- ◆ คดีที่จำเลยรับสารภาพมีคำพิพากษาในวันสอบคำให้การ

- ◆ คดีที่มีการพิจารณาผ่านการประชุมทางจอภาพ

- **การบังคับตามคำพิพากษา**

- **กระบวนการพิจารณาชั้นอุทธรณ์**

- **การอ่านคำพิพากษา/คำสั่งศาลสูง**

5. การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดี

กระบวนการพิจารณาคดีในศาลทรัพย์สินทางปัญญา ต้องบังคับตาม พ.ร.บ. จัดตั้ง ... และวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญา และข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาและการรับฟังพยานหลักฐาน

หากมิได้บัญญัติหรือกำหนด จึงจะบังคับตาม ป.วิ.พ. ป.วิ.อ. หรือ พ.ร.บ.ฯ วิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงฯ (ม.26, 30)

5. การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดี (ต่อ)

หลักการทั่วไป: สะดวก รวดเร็ว และเที่ยงธรรม

1. นั่งพิจารณาคดีติดต่อกันไปโดยไม่เลื่อนคดีจนกว่าจะเสร็จ (มาตรา 27)

- กำหนดแนวทางดำเนินคดีก่อนการสืบพยาน เช่น วันเวลา ขั้นตอน การไต่ถาม การเดินเผชิญสืบ การส่งประเด็น การกำหนดตัวผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญตามมาตรา 31 (ข้อ 27)

2. องค์คณะพิจารณาพิพากษาคดีประกอบด้วยผู้พิพากษาซึ่งมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาหรือการค้าระหว่างประเทศ 2 คน และผู้พิพากษาสมทบซึ่งมีความรู้ความชำนาญทางทรัพย์สินทางปัญญาหรือการค้าระหว่างประเทศ 1 คน (มาตรา 14, 15, 19)

6. ข้อกำหนดคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ

1. วิธีการติดต่อระหว่างศาลทรัพย์สินทางปัญญา กลางกับศาลยุติธรรมอื่น อาจทำผ่านทางโทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นแทนการติดต่อทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษหรือใช้ประกอบกัน (ข้อ 5)

2. ไม่ต้องแปลเอกสารภาษาอังกฤษ ที่คู่ความตกลงกันว่าไม่ต้องทำคำแปล และศาลเห็นว่ามีใช้พยานหลักฐานใน ประเด็นหลักแห่งคดี (ข้อ 23)

The image shows a Thai court document from the Intellectual Property and International Trade Court. It features several stamps and redacted areas. At the top left, there is a circular stamp with the text 'ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง' and 'พ.ศ. 2560'. To its right is an 'E-mail' stamp with a Thai eagle emblem and the date '25 ต.ค. 2560'. Further right is a stamp for 'คดีหมายเลขคดีที่ สป.อ. 2/2560' and 'คดีหมายเลขคดีที่ สป.อ. 2/2560'. The document is dated 'วันที่ ๑๗ เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2560' and the case name is 'ความอาญา ประทับฟ้อง'. The defendant is 'พนักงานอัยการจังหวัดภูเก็ต' and the plaintiff is 'นาง [redacted]'. The document contains a statement of facts: 'มีใบเพื่อจำหน่าย เสนอจำหน่ายสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าปลอมเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วในราชอาณาจักร'. It also lists the defendant's address: 'จังหวัดภูเก็ต', 'อำเภอเมืองภูเก็ต', 'ตำบลประจักษ์', 'ตั้งบ้านเรือนอยู่บ้านเลขที่ [redacted]', 'ถนน [redacted]', 'ตรอกหรือซอย [redacted]', 'ใกล้เคียง [redacted]', 'ตำบล กระวน', 'อำเภอ เมืองภูเก็ต', 'จังหวัด ภูเก็ต', 'เขตชาติ ไทย', 'สัญชาติ ไทย'. At the bottom, there is a note: 'มีข้อความตามที่กล่าวต่อไปนี้' and a reference to 'ข้อ 1. บริษัท กูซอดติกา กรุ๊ป เอส.พี.เอ. จำกัด ผู้เสียหายที่ 1, จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายที่ประเทศไทย ประกอบด้วยชายฝั่งต่าง ๆ รวมทั้งแวนดากันแนล โคโซโซ'.

6. ข้อกำหนดคดีทรัพย์สินทางปัญญา (ต่อ)

3. การยื่นคำขอให้คุ้มครองชั่วคราวก่อนฟ้องคดี (ข้อ 12-19) การขอให้สืบพยานหลักฐานไว้ก่อน (ข้อ 20-22) การสืบพยานบุคคลโดยระบบการประชุมทางจอภาพ (**Video Conference**) (ข้อ 32) การรับฟังข้อมูลคอมพิวเตอร์ (ข้อ 33-36) การรับฟังพยานบอกเล่า (ข้อ 37) (มีในพ.ร.บ. วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคฯ และ ป.วิ.พ. ป.วิ.อ. ปัจจุบันแล้ว)

4. เมื่อพยานเบิกความถึงข้อเท็จจริง ซึ่งพยานไม่สามารถจำรายละเอียดได้ พยานอาจดูบันทึกทบทวนความจำประกอบการเบิกความโดยได้รับอนุญาตจากศาล (ข้อ 28)

5. ศาลอาจกำหนดให้มีการบันทึกการเบิกความของพยาน โดยใช้เครื่องมือในการบันทึกเสียงหรือภาพและเสียงอีกด้วยก็ได้ (ข้อ 26)

โครงการแข่งขันว่าความในศาลจำลอง ประจำปี 2562 (CIPITC Moot Court Competition)

 Miss Pundaree Tanapathong (First Respondent)
Team: ทีม (Defendant)

➤ รอบแรก วันเสาร์ที่ 6 ก.ค.

➤ รอบรองชนะเลิศ วันเสาร์ที่ 13 ก.ค.

➤ รอบชิงชนะเลิศ วันศุกร์ที่ 23 ส.ค.

ถ่ายทอดสดช่องทรูปลูกปัญญา

 นายคุณพงษ์ ดันจันทร (ฝ่ายโจทก์คนที่ 1)
ทีม I believe I can fly (ฝ่ายโจทก์)